

driftsbetingelser. Dermed får vi altså, som jeg også påviste det, en større fleksibilitet i vores sociale system.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Jeg vil gerne spørge socialministeren, som jeg også spurgte i mit indlæg: Vil ministeren være positiv over for i lovtæksten at beskrive det, som man antyder i bemærkningerne til lovforslaget, om, at kommunerne kan bygge deres ordninger på dette område op omkring de eksisterende fritidstilbud i private organisationer og foreninger på samme måde, som man så udmærket har beskrevet det i det lovforslag, vi lige har behandlet?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne beklage over for hr. Erik Larsen, at jeg ikke fik svaret på det spørgsmål i første omgang, men det var i virkeligheden det, jeg tænkte på, da jeg til sidst sagde, at jeg syntes, mange af de indvendinger, der blev rejst, havde en sådan karakter, at jeg var overbevist om, at vi kunne få dem ryddet af vejen under udvalgsarbejdet.

Det er selvfølgelig magtpåliggende for regeringen, både når det drejer sig om dette område og for så vidt også det andet område, vi diskuterede – § 105 – at det er det offentlige, der har det fulde ansvar for, at de forpligtelser, der ligger bl.a. i lovgivningen, bliver opfyldt, men at det også er fuldstændig rigtigt, at der i dag er et meget nyttigt samspil med frivillige organisationer, som kan være et supplement og i virkeligheden også anspore det offentlige til at gå længere med at lave bedre tilbud, der opfylder nogle behov, man ellers ikke har været opmærksom på. Så jeg mener, det er et spørgsmål, vi må snakke videre om under udvalgsarbejdet.

Til hr. Bruno Jerup vil jeg sige: Det er rigtigt, at det er sådan i dag, at kommunerne kan visitere til kommunal dagpleje på samme måde som til institutioner, men det er også klart, at i takt med den udbygning af institutionerne, der finder sted, vil man efterhånden ende i et leje, hvor forældre vil have mulighed for stort set at få den pasningsform, de gerne vil have. I dag er det faktisk sådan, at mange forældre til de ganske små børn foretrækker kommunal dagpleje frem for institutioner, men det lykkeligste ville selvfølgelig være, at der var den form, man gerne ville have.

Til spørgsmålet om, hvorvidt unge kan smides ud af en klub eller et fritidstilbud, hvis forældrene ikke kan betale kontingentet, vil jeg spurgt på den måde sige nej. Men omvendt vil jeg sige, at hvis det er sådan, at der er en oplagt mulighed for at betale eller nogle helt bestemte, meget konkrete vilkår, der gør, at man siger, det er fuldstændig urimeligt, at der ikke bliver betalt kontingent, så har man den mulighed. Men der vil blive taget meget konkret stilling i hvert enkelt tilfælde, inden det eventuelt vil ske.

Til hr. Stefan G. Rasmussen kan jeg sige om forsøgsparagraffen, at så vidt jeg er orienteret, blev den stort set ikke brugt, men det er også noget, vi kan søge dokumentation for under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 7: Forslag til lov om ophævelse af lov om butikstid.

Af Svend Erik Hovmand (V), Pernille Sams (KF) og Pia Kjærsgaard (FP).
(Fremsat 11/10 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Det lovforslag fra V, K og Z, som vi i dag behandler, er jo om ikke andet så i hvert fald enkelt, og det vil næppe kræve nogen stor vejledningsindsats af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Så langt, så godt!

Til gengæld er jeg ikke helt sikker på, at den virkelighed, som forslaget tager sigte på, er helt så enkel, men inden jeg kommer nærmere ind på det, vil jeg godt indledningsvis sige et par ord om ikrafttrædelsen af den nye lukkelov.

Midt i hele debatten om kaffefiltre og ketchup har man vel næsten glemt, at den nye lukkelov rent faktisk betød og betyder en væsentlig liberalisering: flere åbningstimer på hverdage, flere lange lørdage, og uden for disse udvidede åbningstider kan der så sælges det varesortiment, som har givet anledning til det helt store medie-cirkus, selv om varesortimentet rent faktisk blev udvidet i forbindelse med den nye lov. De tidligere syv sortimenter blev slået sammen til et fælles sortiment, der så også blev udvidet med visse varer.

Om det er der så kun at sige to ting: For det første at afgrænsningen virker tilfældig, når man tager den op punkt for punkt, og hvert eneste punkt kan diskuteres. For det andet, at det er der ikke meget nyt i.

Siden 1970 har det f.eks. været tilladt at sælge kaffe, men strengt forbudt at sælge kaffefiltre. Den ordning blev faktisk – sagt i al venlighed – opfundet af en konservativ minister. Enhver sortimentsafgrænsning, der skal tilgodese både forbrugerne, sortimentsbutikkerne og den almindelige dagligvarehandel, må nødvendigvis i grænseområderne blive tilfældig. Den kan være mere eller mindre fornuftig, men fuldstændig logisk bliver den aldrig.

Under behandlingen af lovforslaget fik Erhvervsudvalget jo forelagt et udkast til en sortimentsbekendtgørelse, og i svar på en lang række spørgsmål kom jeg med konkrete tilkendegivelser af sortimentsafgrænsningen. Det var selvfølgelig bindende for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, for på den baggrund gav loven ikke hjemmel til væsentlige udvidelser af sortimentet.

Men nu har det så vist sig, at den sortimentsafgrænsning, som loven giver mulighed for, ikke kan fungere tilfredsstillende i praksis. Derfor står vi nu med en lov, som forbyder salg af helt almindelige dagligvarer uden for butikstiden, og befolkningen har jo, som det har vist sig, meget svært ved at forstå, at overtrædelse af den lov er noget, man skal straffe for.

Jeg mener så i øvrigt ikke, at Folketinget har det godt med eller kan leve med en lovgivning, som store dele af befolkningen finder det helt i orden at overtræde. Selv om det er uheldigt at ændre en lov, for det er jo det, vi gør, mener jeg,

at vi hellere må gøre det end fastholde en lovgivning, som afvises af store dele af befolkningen. Derfor er regeringen enig i – og det har vi allerede sagt – at der er behov for allerede nu at ændre lukkeloven, og jeg har allerede haft drøftelser med organisationerne om denne situation.

Mediedebatten har fokuseret meget på, at behovet for presserende dagligvareindkøb uden for normal åbningstid ikke kan dækkes med den sortimentsafgrænsning, som loven hjemler mulighed for. Men danskere kan nu engang ikke fordrage, hvad de oplever som formynderi, og det er tilfældet, når forbrugeren efter en dag med overarbejde ikke kan købe den kylling eller det pålæg, som findes i den anden ende af forretningen, men som ikke må sælges efter kl. 20.

Problemerne er bare ikke klart alene ved at skabe hjemmel til at udvide sortimentslisten med dybfrost og pålæg, for dermed skaber vi et nyt problem for dagligvarebutikkerne, som ikke må sælge disse ting uden for normal åbningstid, og vi taler faktisk om en omsætning, som er væsentlig for butikkerne. Så selv om udgangspunkterne i medierne har været sortimentsafgrænsningen, er der altså en tæt sammenhæng mellem det begrænsede sortiment og reguleringen af åbningstiden.

VKZ vil jo sætte ind på dette punkt og helt ophæve reguleringen af åbningstiden, og det vil selvfølgelig fjerne alle kioskerne og benzinstationernes problemer med varesortimentet og adskillelsen af ikkesortimentsvarer.

De store dagligvarekæder vil også have fordel af fri åbningstid, for de har kapitalstyrken til at konkurrere på sådan nogle vilkår, men vi har altså i Danmark heldigvis stadig væk en mængde små specialbutikker. Disse butikker er karakteriseret ved, at de betjener forbrugerne med faglært og derfor dyr arbejdskraft, og det har altså fået specialbutikkerne til at advare imod en fuldstændig ophævelse af lukkeloven.

Det har i øvrigt været nævnt – jeg tror også af et af Venstres folketingsmedlemmer – som et særligt problem, hvorvidt små specialbutikker i et center skal være tvunget til at følge centerets fælles lange åbningstider.

Således som forslagsstillernes meget enkle forslag foreligger, vil der heller ikke være nogen begrænsning af salg af øl, vin og spiritus, og dér må jeg altså sige, at jeg frygter, at frit salg af øl, vin og spiritus i alle døgnets timer kan skabe os både uheldige og farlige situationer og medføre øget kriminalitet og ballade i bybilledet; en ophævelse af lukkeloven vil i hvert fald ikke mindske politiets arbejde på det punkt.

Jeg vil godt spørge forslagsstillerne, om det virkelig er opfattelsen, at unge mennesker, der har lånt forældrenes bil i weekenden, skal kunne køre ned på den nærmeste tankstation og fylde op med den næste og den næste og den næste kasse bajere eller en flaske vodka, når de er løbet tør lørdag aften. Jeg ved da godt – det ved enhver – at der er omgælsesmuligheder i det her, men der er vel ingen grund til at gøre det alt for nemt at blande alkohol og bilkørsel.

Så er der et andet problem i denne forbindelse, nemlig de ordensmæssige hensyn, som reguleringen af restauranternes lukketider, bevillingsforhold og udskærkningsbegrænsninger hviler på. Hvis butikker frit skal kunne sælge spiritus døgnet rundt, hvad skal så gælde for restauratørerne?

Forslagsstillerne nævner i bemærkningerne til lovforslaget, at de butiksansattes arbejdsvilkår bør gøres til et rent overenskomstspørgsmål, og det er ganske rigtigt, at der for andre faggrupper er tradition for, at arbejdstidsvilkår fastlægges ved overenskomst. Der kan dog være særlige arbejdsmiljøforhold, som bør reguleres ved lov, og således synes jeg godt, man kan overveje, om risikoen for vold og kriminalitet gør det nødvendigt og rimeligt at begrænse muligheden for, at unge kan arbejde alene i butikker i aften- og især i nattetimerne.

Som det fremgik af statsministerens åbningsredegørelse, er regeringen indstillet på at fremsætte forslag om ændring af lov om butikstid for at imødegå de problemer, der har vist sig, men vi er ikke indstillet på lynhurtigt at fjerne et problem bare for at skabe en lang række andre problemer.

Regeringen ønsker en løsning, der kan fungere, der er enkel at administrere, og som tilgode-se væsentlige interesser og hensyn.

Lovforslaget fra V, K og Z løser nogle af problemerne med den gældende lukkelov, men som det er formuleret, skaber det samtidig problemer på andre områder, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Ministeren bebrejder os næsten i sin besvarelse, at vi er lidt for kortfattede i vores forslag.

Jeg står her med et stykke papir, som er en kopi af CD's politiske udspil under valgkampen, hvor der om lukkeloven står halvanden linje. Der står nemlig: »Endelig vil CD presse på, for at der sker en yderligere liberalisering af

lukkeloven. Den bør kun indeholde ganske få restriktioner, f.eks. krav om begrænset åbnings-tid på helligdage.«

Det er jo også en kort formulering, og der står ikke noget om øl, vin, spiritus eller nogen som helst andre ting.

I går blev ministeren i pressen citeret for at sige, at vi med vores forslag skøjter hen over problemerne, og at det er overfladisk, f.eks. i forhold til salg af øl. Jeg må nok sige, at det er en noget dristig udtalelse af en regering, som i foråret gennemtvang en lovgivning, hvis konsekvenser absolut bar præg af – trods vores indvendinger – at man skøjtede hen over problemerne og var så overfladisk, at man faktisk selv måtte løbe fra sine egne beslutninger, allerede før loven var trådt i kraft.

Med hensyn til salg af øl er det faktisk i dag sådan, at man selv i Forbudssverige kan købe øl det meste af døgnet. Det kan man i øvrigt også i Danmark, og jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke hun kan bekræfte, at man ud over at kunne købe øl på restauranter også kan gøre det på færger, i DSB-kiosker, ja selv i motorvejskiosker og på en række turiststeder døgnet rundt, eller i hvert fald så længe man har åbent, og det er en lovgivning, som er gennemført af denne regering.

Jeg har den grundlæggende opfattelse, at der kan være en række problemer med arbejdstid, specialbutikker, øl osv., men at de kan løses ad anden vej: lovgivning, politivedtægt osv.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi er sådan set glade for at høre ministeren sige, at det, der foreligger, er ulogisk. Det, man så hører efterfølgende, er, at der er lagt op til en slags, skal vi kalde det ketchuprevision af sortimentslisten, men jeg vil godt sige, at jeg ikke tror, at man på nogen måde kan lave en ændring af sortimentslisten, der bringer noget, der bare minder om fornuft, ind i loven.

Havde man tænkt på f.eks. at anlægge et ernæringspolitisk synspunkt, kunne man forestille sig, at man flyttede nogle ting fra den forbudte liste over på den tilladte. Skal det være sådan, at den familie, der mangler mad om aftenen, gerne må købe noget frosset mad eller noget af det mindre sunde mad, men ikke må købe det aller-sundeste?

Det synes jeg i hvert fald er et ernæringspolitisk synspunkt, som er meget svært at forsvare, og derfor vil jeg spørge ministeren, om en lov-

ændring, der bygger på logik, måske kunne overvejes.

Lissa Mathiasen (S):

Som det allerede er fremgået af ministerens tale, og som det også meget klart fremgår af lovforslagets tekst, har dette lovforslag det ene formål totalt at ophæve den bestående lukkelov. Jeg tror godt, man kan tillade sig at sige, at med den intensitet, lukkelovsdebatten har været ført i faktisk de sidste mange år, kan der næppe tilføres mange nye elementer under debatten i dag.

Jeg tror, hver sten på vejen ikke blot en enkelt gang, men adskillige gange har været vendt, og derfor vil jeg undlade at bruge tiden i dag til at gentage det. Så meget desto mere kan der også være fornuft i det, al den stund regeringen i sit lovkatalog selv har bebudet inden længe at fremsætte et forslag til ændring af lov om butikstid, der har til opgave at finde en løsning på nogle praktiske problemer, der er blevet fremført ved lovens ikrafttræden. Jeg skal ikke her foregribe begivenhedernes gang ved at gå i detaljer med, hvad vi finder at et sådant forslag skal indeholde, men alligevel vil jeg da godt understrege, at vi er optaget af at finde en fornuftig løsning på de oplagte mangler, der er påpeget i sortimentslisten.

Tilsvarende er vi optaget af, at tolkningen af visse punkter i loven har voldt problemer i flere brancheorganisationer. Sådan noget synes jeg man skal være lydhør over for, og jeg mener, vi bør se nærmere på det. Derfor håber jeg også, at man i forbindelse med de drøftelser, som ministeren for øjeblikket har med brancheorganisationerne, vil belyse problemernes omfang, således at der vil blive taget hånd om dem. Vi er i hvert fald fra Socialdemokratiets side meget optaget af det, og jeg vil godt i dag benytte lejligheden til at sige, at vi håber, man kan finde en god og forsvarlig løsning på de problemer, der er blevet rejst, ikke mindst af spørgsmålet om fortolkningen af visse punkter i loven.

Jeg skal med disse få bemærkninger afvise forslaget og sige, at vi ikke fra Socialdemokratiets side kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Der var en tydelig forskel på den socialdemokratiske ordfører og ministeren, og det er den, der bringer mig på talerstolen, for de er jo i samme regering. Den store forskel, der kom til udtryk i de taler, der lige er blevet holdt af ministe-

ren og Socialdemokratiets ordfører, får mig til at spørge, om det er Socialdemokratiets holdning, der vinder i denne sag, således at det kun er sortimentslisten, der skal revideres, eller det er ministeren, der tegner regeringen med langt større mulighed for revision af lovgivningen.

Jeg forstod, at både Socialdemokratiet og ministeren havde indset, at loven i hvert fald ikke fungerer, som den er i dag, men der er meget stor forskel på, om man kun vil revidere sortimentslisten, for så vil den efter vores opfattelse aldrig kunne komme til at fungere, eller ministeren tegner regeringen, sådan at der kan ske en bredere revision af hele dette lovforslag. Hvis vi går længere tilbage, ligger det, ministeren har sagt, ret tæt på det forslag, som vi har til behandling i dag. Det vil jeg komme tilbage til i min ordførertale, men jeg vil gerne have en kommentar til det andet af fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Det er såmænd kun et enkelt lille spørgsmål til afklaring. Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, om hendes afvisning af dette forslag var en afvisning på vegne af alle medlemmer af den socialdemokratiske gruppe.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Først til hr. Svend Erik Hovmand: Det var en afvisning på hele den socialdemokratiske gruppes vegne af det af VKZ fremsatte lovforslag.

Til fru Pernille Sams kan jeg sige, at det vel i sagens natur er indlysende, at jeg her talte på Socialdemokratiets vegne, som også står inde for det, der lå i talen.

Men jeg undrer mig egentlig over, at fru Pernille Sams stiller mig et spørgsmål vedrørende divergenser i udtalelser og sådan noget, og det gør jeg, fordi man jo ikke skal længere tilbage end til sidste gang, vi havde en lukkelovsdebat her, for da bemærkede jeg, at hr. Flemming Hansen netop sagde, at det aldrig ville blive med De Konservatives og i hvert fald slet ikke med hr. Flemming Hansens støtte, at man ville komme med et lukkelovsforslag fra De Konservatives side, hvor også søndagen var indbefattet. Men jeg kan altså forstå, at der også er divergenser hos De Konservative.

Pernille Sams (KF):

Det skortede ikke på advarsler, da regeringen tidligere på året tromlede den nuværende luk-

kelov igennem Folketinget. Vi advarede kraftigt, og andre advarede, men regeringen ville gennemføre denne hybrid, som på grund af sin indbyggede komik på forhånd var dømt til at få et meget kortvarigt liv.

Allerede inden loven trådte i kraft, var adskillige af regeringens ministre da også klar til offentligt at undsige den. Selv erhvervsministeren var blandt kritikerne af sin egen lov, og valgkamplofterne lød på liberalisering eller ophævelse af lukkeloven. Det var faktisk svært i dag at genkende erhvervsministerens klare tale om lukkeloven fra valgkampen.

Hvad er der blevet af løfterne om ophævelse af lukkeloven? Hvis det ikke bare var fedt valgfæsk, der jo som bekendt er ulovligt efter kl. 20, må ministeren også tage positivt imod dette lovforslag i stedet for at trække tiden ud og først til jul komme med regeringens udspil. Regeringens lovkatalog indeholder ganske vist en konstatering af, at loven skal ændres, men i betragtning af, hvor store investeringer og hvor mange ulemper den nuværende lov kræver af de handlende, er det for dårligt, at regeringen ikke har spillet ud, så man kan få afkriminaliseret den nærkøbmand, der sælger en rulle toiletpapir eller en pakke kaffefiltre kl. 20.30. Han er jo kriminel i dag, hvis han er så uheldig ikke at have sin forretning enten i et turistområde eller i et sommerhusområde, eller hvis han ikke har omdøbt sin forretning til »Skibsproviantering«.

Vi har derfor sammen med Venstre og Fremskridtspartiet fremsat dette lovforslag. En ophævelse af lukkeloven er nemlig den eneste langsigtede løsning på denne sag. Vi mener, den nuværende situation er helt uholdbar. På mange måder har loven fået et komisk og formynderisk indhold, som ingen kan være tjent med, hverken forbrugerne eller de handlende.

Det kan ikke lade sig gøre at lappe sig til en seriøs løsning på baggrund af den nuværende lovgivning. Ligeegyldigt om man pynter lidt på sortimentslisterne eller justerer, på hvilke lørdage der må åbnes og lukkes hvornår, vil det være en uhensigtsmæssig lov, som vil blive oplevet som foreældet og formynderisk.

Samtidig vil det fortsat kræve store investeringer i butikkernes indretning og adskillelsesmuligheder og en stor politiindsats for at kontrollere overholdelsen af loven, og vi mener ærlig talt, at politiet kan bruge sine ressourcer bedre, og at det har andre og vigtigere opgaver at tage sig til end at passe på, om det nu er tomatketchup eller tomatpuré, fru Mortensen har købt

onsdag aften, og om der også er røget en pakke spaghetti, som er ulovlig efter kl. 20, med i kurven.

Den rigtige løsning på den helt uholdbare situation, regeringen har bragt os i, er at lade forbrugerne og de handlende om at finde ud af, hvornår de ønsker at handle, og hvornår der skal holdes lukket. Det vil være forskelligt fra egn til egn og fra branche til branche, men tiden er i hvert fald løbet fra, at det er politikerne, der centralt skal bestemme, om der må sælges en pakke frosne forårsruller om aftenen eller ej.

Vi er overbeviste om, at en større frihedsgrad kan blive en fordel for mange nærbutikker, som på den måde bedre vil kunne være fleksible over for deres kunders behov og derved også skabe sig en niche, ligesom det er sket i flere turist- og sommerhusområder. Det vil kunne formindske butikkedøden i yderområderne. Faktisk viser de svenske erfaringer jo, at der blev skabt 2.000 nye nærbutikker, da man for mange år siden ophævede lukkeloven i Sverige.

Så vi håber, at vores forslag kan danne basis for et flertal for ophævelsen. Hvis vi skal dømme efter alle de politiske meldinger, der er kommet i løbet af de seneste måneder, er der jo her i Folketinget flertal for en ophævelse.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Det er ikke en kommentar til fru Pernille Sams, men jeg kunne ikke løbe så hurtigt, at jeg kunne nå herop, da fru Lissa Mathiasen var heroppe sidst.

Fru Lissa Mathiasen refererede til, hvad jeg engang har sagt om lukkeloven. Jeg kan ikke lade være med at trække på smilebåndet, når jeg kigger ned på fru Lissa Mathiasen – ikke fordi jeg kigger ned, men det er jo ikke småting, vi gennem de sidste 10 år har sagt om lukkeloven, fru Lissa Mathiasen og jeg. Der er næppe mange danske ord, der ikke er blevet brugt i den forbindelse.

En af de ting, jeg kan huske at jeg sagde, sidste gang vi behandlede lukkeloven, var, at der er to muligheder: Enten skal vi lade den nuværende lukkelov være, eller også skal vi give det helt frit; der er ingen alternativer. Men regeringen valgte et alternativ, om hvilket både jeg og hr. Svend Erik Hovmand sagde: Dette er en gang makværk. Og jeg må sige, at det i hvert fald er blevet bekræftet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstår ærlig talt slet ikke VKZ's forslag. Jeg forstår, at Venstre og De Konservative hele tiden taler om, at man skal beskytte de små butikker, og at det er godt med flere butikker, men læs alle de breve, som vi får i Erhvervsudvalget, og som alle sammen advarer skarpt imod enhver yderligere liberalisering af åbringstiden.

Jeg vil godt spørge VKZ: Er det ikke sådan, at liberaliseringen af den nuværende lov kun er ønsket af en yderst begrænset kreds, og at den fortrinsvis udgøres af storkapitalens kædebutikker? Og er det ikke også sådan, at I borgerlige politikere er økonomisk afhængige af tilskud fra større erhvervsvirksomheder, og at det er derfor, I fremsætter dette forslag?

Nu kunne nogle jo tro, at jeg har hevet dette frem fra den gammelkommunistiske floskelkasse. Det har jeg ikke. Det er et næsten ordret citat fra en henvendelse til Erhvervsudvalget fra Storkøbenhavns Samvirkende Handelsforeninger, og jeg forstår sådan set ikke, hvordan man kan stå model til et forslag, som i den grad møder så massivt pres fra de butikker og de organisationer, som I normalt siger at I støtter.

Er det andet end drilleri ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Direkte tiltale er ikke tilladt.

Frank Aaen (EL):

Dér var den, men der gik jo et stykke tid i dag, hvad? (*Munterhed*).

Anden næstformand (Henning Grove):

Ja, men jeg tænkte, at det kunne falde på plads, men da det ikke gjorde det, måtte jeg advare.

Frank Aaen (EL):

Er det andet end drilleri i forhold til regeringen, at I kommer med sådan et forslag, der ser helt bort fra de ansattes interesser og de små butikkers og især specialbutikkernes interesser?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg skal ikke i dag gå ind i en stor polemik med hr. Flemming Hansen, men såmænd blot kommentere hr. Flemming Hansens udtalelse en lille smule og sige, at den store forskel på de udtalelser, der igennem den sidste halve snes år er faldet fra hr. Flemming Hansens side og fra min side, netop er, at der hele vejen igennem har væ-

ret kontinuitet og sammenhæng i de udtalelser, der er kommet fra mig som ordfører på Socialdemokratiets vegne.

Så vil jeg godt stille et spørgsmål til fru Pernille Sams – det var faktisk det, der bragte mig på talerstolen, og som var årsagen til, at jeg bad om ordet – for jeg undrer mig lidt over det, der gentagne gange er blevet sagt om udviklingen i Sverige af fru Pernille Sams. Men en usandhed bliver jo ikke mere sand af at blive gentaget gang på gang, og derfor vil jeg spørge, om fru Pernille Sams kan bekræfte, at det er korrekt, at fra det tidspunkt, hvor man afskaffede lukkeloven i Sverige, og til i dag er der faktisk sket et fald fra godt 12.000 til i dag knap 7.500 dagligvarebutikker.

Når jeg spørger, håber jeg også, at det er muligt at få et svar her i dag, for jeg synes, det er lidt besynderligt, at vi gentagne gange skal høre den påstand, at der er kommet flere tusinde nye dagligvarebutikker i Sverige, til trods for at samtlige statistikker derovrefra siger det modsatte.

Så jeg håber, at fru Pernille Sams i dag her fra talerstolen vil bekræfte, at de udsagn, der er kommet gentagne gange, desværre beroede på en misforståelse.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det lød nu ellers både gammelkommunistisk og fordomsfuldt og alt muligt andet, da Enhedslisten her svang sig op til at tale om, at det nok var storkapitalens erhvervsinteresser, vi forfægtede i den konservative folketingsgruppe. Dér vil jeg bare sige, at det ikke er tilfældet, og efter vores opfattelse har den del af dansk detailhandel, som man her hentyder til, fået sine ønsker opfyldt med den nuværende lukkelov. De har fået den bedst tænkelige lukkelov, de overhovedet kan få. De fik faktisk det, de gerne ville have, og vi mener, at med den nuværende lukkelov er det de små butikker, der er kommet i klemme, og som ikke har mulighed for at indbygge den fleksibilitet, som de kunne få en styrkelse ved, fordi det er blevet så restriktivt, som det er.

Så vi ser faktisk lige modsat på det. Vi mener, at storkapitalen har fået alle sine ønsker opfyldt, og at det, som ligger derudover, vil kunne styrke nærbutikkernes på bekostning af de andre, og det er derfor, vi mener, at det faktisk er en vældig god idé.

Med hensyn til det med Sverige vil jeg sige til fru Lissa Mathiasen, at Forbrugerrådet har lavet en undersøgelse, som siger, at da man i Sverige ophævede lukkeloven, kom der 2.000 nye nærbutikker, og det er den undersøgelse, jeg henviser til. Jeg ved ikke, hvilke undersøgelser fru Lissa Mathiasen henviser til med sine tal, men det kan vi jo få at vide her. Hvad er det for en undersøgelse, som fru Lissa Mathiasen har set, og som giver det modsatte svar?

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal give fru Lissa Mathiasen en indrømmelse: Jo, det er rigtigt, at fru Lissa Mathiasen siger det samme som for 10 år siden, endda temmelig nøjagtigt det samme. Spørgsmålet er så: Fortæller det mere om Socialdemokratiet og fru Lissa Mathiasen end om udviklingen i samfundet?

Og så har jeg i øvrigt forstået, at den opfattelse, fru Lissa Mathiasen giver udtryk for, ikke deles af alle i den socialdemokratiske folketingsgruppe.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Frank Aaen har ordet for en kort bemærkning – uden direkte tiltale!

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er glad for, at fru Pernille Sams tilslutter sig brugen af den yderst præcise betegnelse »storkapitalens interesser«, og regner med, at vi fremover kan bruge den slags sprog. Det vil fremme mange ting.

Men så vil jeg sige, at hvad angår det hensyn, som fru Pernille Sams siger at der tages til de små butikker, er der bare det problem, at de små butikker ikke synes, det er tilfældet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, logikken i fru Pernille Sams' indlæg begynder at halte ganske alvorligt. Fru Pernille Sams påpeger meget korrekt, at den liberalisering, som allerede har fundet sted – en ganske vidtrækkende liberalisering af lukkeloven med en udvidelse af åbningstiden til kl. 20 hver dag – har været til fordel for de store lavpriskæder. Det har den ganske rigtigt været; omsætningsfremgangen ligger f.eks. i Bilka. Men så siger fru Pernille Sams videre, at hvis man fortsætter den liberalisering yderligere, så vil det lige pludselig give den modsatte effekt, så vil det gavne de

små butikker på bekostning af de store lavpriskæder. Kan fru Pernille Sams sandsynliggøre, at en udvidelse af lukketiden lige præcis til kl. 20 gavner de store lavpriskæder, hvorimod det vil virke modsat og gavne de små butikker, hvis man udstrækker den til efter kl. 20?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nu kunne man fristes til at stille et modspørgsmål til hr. Flemming Hansen, men jeg skal lade være. Det kunne ellers have været spændende at høre, om også alle i den konservative gruppe er enige i, at man nu skal fritage alt vedrørende øl, vin, spiritus m.v. fra lukkeloven døgnet rundt. Det skal jeg lade være med, men jeg kan forstå, at hr. Flemming Hansen ikke hørte, at jeg før sagde, at det var på den samlede socialdemokratiske gruppes vegne, jeg her tilkendegav vores holdning.

Nu forstår jeg bedre, hvorfor fru Pernille Sams gentagne gange taler om udvidelsen af antallet af butikker, idet jeg kan forstå, at fru Pernille Sams kun opererer med nærbutikker. Men det, som jeg synes er interessant, og som vel også må være interessant set med danske øjne, er, hvordan det ser ud for dagligvarebutikkerne som sådanne, altså hvad der er sket med antallet af butikker. Det andet tal, der blev nævnt, er jo et tal, som blot er pillet ud af et samlet antal, men ser vi på det samlede antal dagligvarebutikker i Sverige, er der faktisk sket et fald fra godt 12.000 til ca. 7.500, siden man ophævede lukkeloven.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil meget gerne bekræfte over for fru Lissa Mathiasen, at alle i den konservative gruppe står bag dette lovforslag, så jeg kan ikke forstå, hvorfor fru Lissa Mathiasen kan tro, at det ikke er tilfældet. Vi står alle sammen bag det, og med hensyn til det direkte spørgsmål, om øl, vin og spiritus også frit skal kunne sælges, står vi også bag det. Vi går alle sammen ind for det; mere tydeligt kan det vel ikke siges. Jeg kan slet ikke forstå, hvorfor fru Lissa Mathiasen spørger om det, fordi Socialdemokratiet har et problem. Socialdemokratiet har udsendt alle mulige meldinger, stort set lige så mange som der er folketingsmedlemmer i Socialdemokratiet, men det har vi jo ikke gjort hos os, og derfor forstår jeg ikke, hvorfor det spørgsmål lige pludselig kommer. Men sådan er det åbenbart.

Men når jeg skal svare på spørgsmålet om antallet af dagligvarebutikker, vil jeg spørge fru Lissa Mathiasen, hvor mange dagligvarebutikker der er forsvundet i Danmark igennem de seneste år, og hvordan udviklingen har været i Danmark i de seneste år, for selv med Nordens absolut strengeste åbnings- og lukketider, med Nordens strengeste lukkelov, er antallet af dagligvarebutikker i Danmark faldet, og butiksdøden har hærgnet, og det kan da i hvert fald ikke tages til indtægt for, at jo strengere en lukkelov man har, jo bedre går det for de små butikker – tværtimod, hvis man skal se på den udvikling, der har været her!

Så jeg vil spørge fru Lissa Mathiasen, om hun i sine svenske tal – som vi stadig ikke har fået at vide hvor kommer fra – har modregnet den effekt, som er nøjagtig den samme i de danske tal, selv med den meget strenge lukkelov, vi har i Danmark, som bestemt ikke har beskyttet mod butiksdød.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal indledningsvis konstatere, at fru Pernille Sams endnu ikke har redegjort for logikken i, at en udvidelse af åbningstiden til kl. 20 gavner de store kæder og en udvidelse til efter kl. 20 gavner de små dagligvarebutikker. Men nu har fru Pernille Sams lidt længere tid til at tænke over det, og så kommer der forhåbentlig et svar på et senere tidspunkt.

Så vil jeg sige, at det er en noget særpræget oplevelse for en ny lukkelovspolitisk ordfører at studere baggrunden for den debat, der er her i dag. Man må jo for det første konstatere, at det engagement og de udfoldelser, som ligger bag Venstres og De Konservatives og Fremskridtspartiets forslag, i hvert fald langt hen ad vejen er omvendt proportionale med problemets vigtighed. Man kunne måske forestille sig, at den iver og de mange kræfter, som er blevet lagt i dette forslag og især i den debat, der er gået forud, kunne have fundet et mere værdigt formål i overensstemmelse med, hvad der er samfundets overordnede problemer på nuværende tidspunkt. Men det er altså Venstres og De Konservatives opfattelse, at der skal prioriteres sådan, og at vi her har et af de store problemer.

Vi opfatter langt hen ad vejen den debat, der har været om lukkeloven, som et udtryk for hysteri og proportionsforvrængning og som et politisk spil for galleriet mere end som et udtryk for en egentlig interesse for sagens substans. Jeg synes også, at hvis man fra VKZ's side ønskede

en indsats imod overregulering og bureaukrati – således som det fremgår af bemærkningerne til forslaget – kunne man måske have fundet mere værdige indsatsområder end det, der er tale om her.

Jeg skal så gentage, at den nuværende lukkelov faktisk er udtryk for en ganske vidtgående liberalisering i forhold til den lukkelov, der var gældende før. Jeg synes igen, man må sige, at Det Konservative Folkepartis holdning er underligt inkonsekvent, ikke alene fru Pernille Sams', men også hr. Flemming Hansens. Hr. Flemming Hansen mener, at der eksisterer to alternativer: enten den gamle lukkelov eller en total liberalisering. Det tyder ikke på nogen særlig konsekvent holdning til begrebet liberalisering inden for butiksområdet. Igen understøtter det mere den holdning, at man her har fundet en politisk slagmark, som man synes er interessant, og så er sagens substans åbenbart mindre betydningsfuld.

Faktisk viser forskellige undersøgelser jo – det er ikke kun den undersøgelse, som HK har foretaget, men også en undersøgelse offentliggjort i Jyllands-Posten af Sonar – at der hos forbrugerne i dag er ganske stor tilfredshed med muligheden for at handle. Det er en meget, meget lille procentdel, som ikke har mulighed for at foretage de daglige indkøb efter den ganske vidtgående liberalisering af lukkeloven, som allerede har fundet sted.

Dér kan man selvfølgelig vælge at sige, at af hensyn til de sidste 2-3 pct., som faktisk har oplevet problemer med den nuværende lukkelovs åbningstider, ønsker man så at tage alle de omkostninger, som det vil indebære at liberalisere yderligere! Det er da en overvejelse værd at veje fordelene og ulemperne. Men de ulemper, som man så skal tage i betragtning, og som Venstre og De Konservative fuldstændig overser, er altså ganske mange i forhold til at få den marginale fordel, der er. Det vil betyde kraftigt forringede vilkår for de ansatte – jeg synes, de i høj grad er blevet glemt i denne debat, og vi synes stadig væk, det er vigtigt at beskæftige os med kassedamernes vilkår – det vil betyde dårlige vilkår for børnefamilierne, det vil betyde generelle prisstigninger, det vil betyde en kraftig centralisering af butiksstrukturen, og endelig vil det betyde meget vanskelige vilkår for de mennesker, der ikke er i stand til at køre til dagligvarehandelen.

Jeg synes også, man skulle se lidt på de udenlandske erfaringer. I USA, hvor denne udvikling

er accelereret kraftigt, er der jo nu ved at opstå protestbevægelser imod en centralisering af butikstrukturen, fordi den i meget høj grad diskriminerer de mennesker, som ikke har mulighed for at køre i bil til deres daglige indkøb.

Derfor er SF's konklusion på debatten i dag, at vi kraftigt må afvise lovforslaget fra Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, men vi er selvfølgelig parate til at kigge på detaljerne i den nuværende lukkelov, hvis regeringen har behov for at tale med os om det.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg tager kun ordet, fordi hr. Jørn Jespersen åbenbart misforstod mig, idet hr. Jørn Jespersen sagde, at jeg gik ind for enten den gamle lukkelov eller en total liberalisering. Jeg går kun ind for en total liberalisering. Det, jeg refererede til, da jeg diskuterede med fru Lissa Mathiasen, var vores holdning, sidste gang vi diskuterede lukkeloven. Men nu er der slet ingen diskussion om vores holdning, for den lukkelov, der er nu, er blevet så meget mismask, at der nu ikke er noget alternativ tilbage; det var der, da vi diskuterede lukkeloven i februar 1994.

Det er bare for at gøre det helt klart, for det kunne jo være, at jeg havde udtrykt mig så kluntet, at andre også havde misforstået mig, og så vil jeg nødig have, at det skulle stå uimodsagt nogen steder.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Jørn Jespersen, hvordan SF's tanke om, at enhver liberalisering vil medføre en større centralisering af butikstrukturen, ifølge SF's opfattelse harmonerer med, at vi jo i dag har turistområder og sommerhusområder, hvor lukkeloven er ophævet. Når man tager ud i de områder og ser på, hvordan butikstrukturen er dér, er der jo ikke tale om centralisering – tværtimod. Dér blomstrer specialbutikkerne og nærbutikkerne og alt muligt andet – når det passer forretningerne! Hvordan får SF det til at passe ind i den meget firkantede teori, man har om, at enhver liberalisering medfører centralisering? For det er nøjagtig det modsatte, der har vist sig alle de steder i Danmark, hvor vi allerede har ophævet lukkeloven.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg må sige til fru Pernille Sams, at det er et ual-

mindelig dårligt eksempel, for det er da klart, at når man ophæver lukkeloven i turistområderne, hvor der er et kundeunderlag, samtidig med at man ikke gør det i de byområder, hvor de store lavpriskæder ligger, er det selvfølgelig en klar favorisering af de dagligvarebutikker, der ligger i landområderne; det turde ikke være svært at forstå. Det, der er tale om, hvis man totalt liberaliserer lukkeloven, er jo netop, at de store lavprisvarehuse så får mulighed for at gå massivt ind med slagtilbud i de sene aftentimer og i løbet af søndagen at tiltrække sig handel på disse områder. Og dér vil det i længden være meget, meget vanskeligt for de små butikker, hvor ejerens arbejdsindsats udgør en meget stor del af det daglige arbejde, at konkurrere med dette og at holde til det – jeg prøver stadig væk at svare fru Pernille Sams, hvis hun har tid! – så der er ingen tvivl om, at en yderligere liberalisering af åbningstiderne vil føre til, at butikstrukturen bliver kraftigt centraliseret, og at den tendens, der i forvejen eksisterer hen imod flere lavprisvarehuse og store centre, yderligere vil blive styrket.

Jeg må også konstatere, at Det Konservative Folkeparti nu er helt ligeglad med det hensyn, som i hvert fald hr. Flemming Hansen tidligere har givet udtryk for, nemlig at der også skal tages hensyn til, at der skal være et varieret udbud af dagligvarebutikker og specialbutikker i byernes centre. De vil jo i høj grad lide under en liberalisering, og mange af dem vil forsvinde. Der har været nævnt tal på helt op til 50 pct. Det tror jeg selv er i overkant, men der er ingen tvivl om, at mange af dagligvarebutikkerne og specialbutikkerne vil forsvinde til fordel for de store kæder, og det er altså et hensyn, som Det Konservative Folkeparti nu ser stort på.

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Med den meget store debat, der på nuværende tidspunkt og gennem de sidste år har været om lukkeloven her i Danmark, tror jeg efterhånden, det står klart for stort set alle borgere i her i landet, at handler man ikke hos den lokale handlende – købmanden eller den lille brugs, eller hvad det kan være – er der altså en risiko for, at den lille lokale handlende må lukke. Det tror jeg står lysende klart for de fleste, og derfor synes jeg egentlig, SF somme tider glemmer også at tale lidt om folks eget forbrugsvalg, altså at de simpelt hen vælger at køre til Bilka eller til et andet stort lavprisvarerhus. Det synes jeg egentlig også burde med i debatten.

Så vil jeg sige, at Fremskridtspartiet jo i mange år har kæmpet for en total afskaffelse af lukkeloven, og derfor er det selvfølgelig ikke uden en vis form for tilfredshed, at vi kan se, at antallet af kritikere af lukkeloven vokser. Nu er Venstre og De Konservative med på forslaget om at afskaffe lukkeloven, og vi har i den sidste tid kunnet se, at også flere af regeringspartiernes folketingsmedlemmer gerne vil fjerne loven om butikstid, den lukkelov, som vi behandler her i dag.

Det er egentlig en lidt absurd situation, at Folketinget har vedtaget en lukkelov, som faktisk allerede nu skal revideres. Men det viser os i Fremskridtspartiet lidt om behovet for at få ophævet lukkeloven i en fart, og hvor ubrugelig loven egentlig er.

Debatten har omhandlet mange forskellige spørgsmål. Bl.a. har spørgsmålet om de ansattes vilkår været meget inde i billedet, og her er det vores holdning i Fremskridtspartiet, at der selvfølgelig skal være nogle rimelige vilkår for de ansatte i butikserhvervet, men at det er et overenskomsts spørgsmål, noget, som parterne må forhandle om, ligesom man gør det på utallige andre områder. Der er masser af områder, hvor man arbejder på skæve tidspunkter, og det er noget, som organisationerne må forhandle om; det er ikke noget, som vi behøver at lovgive os ud af.

Men i øvrigt er det jo slet ikke sikkert, at en ophævelse af lukkeloven vil give en udvidelse af åbningstiden – det er der jo ikke nogen der siger – for det afhænger jo helt af, om der er nogle forbrugere, der ønsker at handle i biksen, og hvis de ikke ønsker dét, er der altså ingen grund til at holde åbent.

Der er også nævnt andre ting. Der er bl.a. nævnt problemet med øldrikkeri osv. Jeg skal ikke gå meget ind i det, for det har allerede af forslagsstillernes ordførere været nævnt, at der er andre lovgivningsmuligheder for at undgå utilsigtede forhold omkring øldrikkeri og den slags på områder, hvor man ikke ønsker det; det er der jo allerede i dag. I dag er der mange områder i vore byer, hvor der f.eks. i politivedtægten står, at man ikke vil have øldrikkeri og sådan nogle ting, så det kan sagtens ordnes.

Der har i debatten været nævnt en del om gruppedisciplin, og det er selvfølgelig interessant, for så vidt jeg kan tælle i hvert fald, står vi i den situation, at der rent faktisk i Folketingssalen er et flertal for at afskaffe lukkeloven, men fordi der er partier, der ønsker at fastholde

gruppedisciplinen på dette område, ser det ud til, at lovforslaget her ikke kan blive vedtaget. Og det er jo egentlig lidt forunderligt, når man tænker lidt dybere over det, at vort lands økonomiminister kan udtræde af Øresundsforbindelsens følgegruppe, uden at det skaber større uro i regeringsrækkerne, men når vi taler om lukkeloven, er det søreme et område, hvor man vil banke sine folketingsmedlemmer på plads og undgå, at der kommer en egentlig fri afstemning her i salen. Det kan man så filosofere lidt over!

Jeg vil lige sige, at vi selvfølgelig vil fortsætte med at arbejde på at få afskaffet lukkeloven, og får vi det ikke gjort denne gang, vil vi selvfølgelig senere fremsætte nye forslag om en afskaffelse af lukkeloven, og med den udvikling, vi kan se der er, og med en stadig stigende kritik af lukkeloven fra flere og flere partiers side tror vi også på, at det kan lykkes.

Til sidst vil jeg om erhvervsministerens indlæg bare sige, at jeg på en måde føler, at erhvervsministeren håner VKZ lidt for dette forslag, fordi det er så enkelt. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge erhvervsministeren, om erhvervsministeren var forkert citeret i Jyllands-Posten den 14. september, hvor erhvervsministeren udtalte:

»Loven bør ophæves« – altså lukkeloven – »så man bortset fra juleaften kan få lov at sælge, hvad man vil. Hvis CD efter folketingsvalget kommer med i en regering igen, vil jeg kræve, at der i regeringsgrundlaget indgår en aftale om, at lukkeloven afskaffes.«

Det kan godt være, at det skal forstås som rendyrket valgflæsk, men hvis der er noget seriøst om det, må det i hvert fald, som det også tidligere har været nævnt, stå klart, at erhvervsministeren ikke mener, det er så fantastisk urealistisk at forestille sig denne enkle løsning på lukkelovsproblematikken og lukkelovsdebatten, nemlig helt at afskaffe loven.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne takke hr. Bjørn Elmquist og hr. Frank Aaen for deres venlighed med at lave lidt om på rækkefølgen, da jeg har en anden vigtig forpligtelse.

Hvis jeg turde synge fra dette sted – og det har jeg turdet før og er sluppet godt fra det; der står jo ingen steder, at det er forbudt – ville jeg istemme den bekendte sang: »Så bare, bare, bare tag det roligt, og giv dig god tid, du når det nok!«

Man skulle søreme tro efter de senere måneders debat, at lukkeloven, som nu altså er blevet stærkt liberaliseret, efter at vi har haft en borgerlig regering i 10 år, er afgørende for danskerens puls og hjerteslag. Sandheden er jo, at masser af danskere har masser af forskellige opfattelser af, hvordan det skal være, så det er altså ikke så entydigt. Derfor er der ikke nogen uoverensstemmelse mellem det, ministeren sagde i dag, det, Socialdemokratiets ordfører sagde i dag, det, ministeren sagde i dag, og så det, som ministeren og andre CD'ere sagde under valgkampen.

Man kan sagtens kræve en hel masse, ønske sig en hel masse; det er ikke altid, man kan få altting gennemført, og der er vel ikke – selv blandt de nye medlemmer her i dette Ting – nogen, der ikke ved, at man må kunne kompromisere, og at visse ting tager tid. Det er ikke lovet, at en måned efter at valget har fundet sted, skal regeringen have prioriteret det her så højt i forhold til danskernes behov og velfærd, at det kunne være færdigt og komme grydeklart på bordet i dag. Det er fuldstændig meningsløst at køre det frem på den måde.

Hr. Flemming Hansen har aldeles uret, når han gik herop på talerstolen og sagde, at der var kontinuitet i, hvad han sagde for år tilbage, og hvad han siger nu. Alle kan erindre fra maj måned ved tredje behandling af den nugældende lukkelov, hvordan hr. Flemming Hansen måtte stå her rødmende og indrømme, at han havde sagt, at den lukkelov, der blev lavet af en borgerlig minister og regering for nogle få år siden, ville holde århundredet ud. Så hr. Flemming Hansen har slået mange kolbøtter og fru Pernille Sams sikkert ligeså, måske ikke personlig, men partiets skiftende ordførere har i hvert fald.

Må jeg sige til fru Lissa Mathiasen, at jeg bestrider, at der kun skulle være 7.500 dagligvarebutikker i Sverige. Jeg har kigget efter i Statistisk Årbog, som ikke bringer noget om det, men jeg har da hos hr. Flemming Hansen, der har været formand for skohandlerforeningen, fået at vide, at der er over 800 skotøjsbutikker i Danmark. Så er der selvfølgelig mere end 7.500 dagligvarebutikker i Sverige, som har over 8 millioner mennesker. Men jeg vædder gerne 12 røde pølser og tilhørende flasker øl på, at oplysningen er forkert.

I øvrigt er det 30 år eller mere siden, at Sverige ophævede lukkeloven, og i de første år blev der i hvert fald flere små butikker. Nu en generation senere er der en anden butiksstruktur, og

det er der jo i alle lande i hele verden, fordi der er sket så meget også på dette distributionsområde, at man slet ikke kan sammenligne. Man kan slet ikke sige, at det skyldes lukkeloven, så det kan fru Pernille Sams altså heller ikke den modsatte vej bryste sig af eller gøre sig til af.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg gerne sige – nu er han jo ny her i salen – at alle afstemninger i denne sal er frie. Ethvert medlem stemmer til enhver tid, som dette medlem selv bestemmer og ikke på nogen anden måde. Så hvis der er flertal for noget, så bliver det også gennemført. Men altså: »Bare, bare, bare giv dig god tid!« Det var altså et citat og ikke et »du«.

Så vil jeg til sidst sige, at jeg har undret mig over, at jeg sammen med alle andre folketingsmedlemmer har modtaget en protest fra Københavns Vin- og Tobakshandlerforening, underskrevet af den meget sympatiske Karsten K. Kesselring – han forekommer mig i hvert fald meget sympatisk – som formand for foreningen Hensynsfulde Rygere, og han vil minsandten have, at Folketinget skal beskytte special- og nærbutikkerne. Det er Folketinget altså ikke til. Folketinget skal give dem ordentlige eksistensvilkår økonomisk, skattemæssigt osv., men Folketinget er altså ikke sat til at beskytte frie butiksdrevende. Jeg gætter mig til, at den mand stemmer konservativt, og så vil han altså have, at Folketinget skal beskytte liberalt tænkende og frie butikfolk. De må sandelig, så vidt det overhovedet er muligt og ikke støder helligdagsover og danskernes velfærd, kunne bestemme, hvornår de vil holde deres butik åbent, og det er jo klart i den retning, ministeren og regeringen arbejder. Derfor går toget ikke fra nogen, hvis vi afventer – hvad jeg glæder mig til – regeringens udspil, når det foreligger. Om det så er to måneder før eller senere, har sandelig ikke nogen væsentlig betydning for vort land.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg forstår, at Fremskridtspartiets ordfører her for kort tid siden mente at vide for sikkert, at en del af den socialdemokratiske folketingsgruppe var så at sige banket på plads i denne sag. Nu er det i hvert fald sådan, at de, der har været medlemmer af Tinget gennem en årrække, vil vide, at jeg hører til en af dem i den socialdemokratiske folketingsgruppe, der ved flere lejligheder har markeret sig med, skal vi sige, et mere liberalt standpunkt, end min gruppe har gjort.

Derfor kan jeg også sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at hans kilder eller forbindelseslinjer til den socialdemokratiske gruppe ikke er så gode, for ét er, at man kan være uenig i nogle enkeltheder om butiksloven, men derfra og til at sige ja til det forslag, der ligger her, er der et overordentlig langt stykke, og der er ingen i den socialdemokratiske gruppe, der er blevet banket på plads. Man var enige om, at det forslag, der lå her, ikke var brugbart.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det var jo meget sødt, at hr. Arne Melchior næsten sang for os her om, hvor roligt vil skulle tage det. Spørgsmålet er bare, om alle kan tage det lige roligt, for problemet er vel for mange mennesker den rent praktiske dagligdag, de står i nu. Regeringens lukkelov, som regeringspartierne dengang vedtog hen over hovedet på os andre, påbyder jo disse mange forretninger meget store økonomiske investeringer for at adskille de forskellige varegrupper. Og alle disse mange tusinde kroner, som forretningerne nu skal ud og bruge, er formentlig helt spildt, fordi regeringen selv, allerede inden loven trådte i kraft, undsignede loven med adskillelserne og varesortimentslisterne.

Alligevel siger man nu, at man skal bare tage det roligt, for der er ingen grund til at fortælle folk, hvad der nu i virkeligheden bliver landets lovgivning. Alle ved, at den nuværende lov skal laves om, alle ved, at den koster forretningerne tusindvis af kroner til indretning. Vi synes, det ville være almindelig høflighed og respekt at vise over for landets borgere og over for de mennesker, som er berørt af det her, hvis man gav en klar melding, og hvis regeringen havde forberedt sig, når man allerede for mange måneder siden indså, at det var galt, hvad man havde lavet. Så havde det været fair at give disse mennesker en melding om, at nu behøver I i øvrigt alligevel ikke bruge alle de mange tusinde kroner på mærkelige butiksadskillelser for at skille ketchup fra tomatpuré og andre ting, som vi jo alle sammen ved ikke vil holde ret længe. Derfor synes jeg ikke, at alle i virkeligheden kan tage det så bare, bare roligt, som hr. Arne Melchior her lagde op til.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg synes oprigtigt talt også, at det er svært at tage det roligt i denne her situation. Jeg er nødt til

at sige til CD's ordfører, at man jo i virkeligheden er ved at bringe adskillige handlende i en helt urimelig situation, fordi de ikke har mulighed for at overholde den lovgivning, som regeringen har påbudt.

Man kommer, dagen før loven træder i kraft, med en vejledning om, hvordan butikkerne skal være indrettet, og siger, at butikkerne skal være indrettet på den og den måde. Få dage før havde den samme regering selv sagt, at den lov formentlig skal ændres.

Jeg vil gerne spørge hr. Arne Melchior, hvor disse butikker, som har været lovlige, skal sende regningen hen for de adskillelser i butikken, som formentlig ikke bliver nødvendige i fremtiden?

Og så vil jeg godt sige: Det kan da være rigtigt, som hr. Arne Melchior siger, at man kan ændre mening og sådan noget, og det tager tid, inden man får sit synspunkt gennemført. Før valget sagde erhvervsministeren – som citeret af hr. Kristian Thulesen Dahl – den 14. september i Jyllands-Posten, at denne lov faktisk burde afskaffes; det kan godt være, juleaften skulle friholdes og sådan noget. Fire dage før kunne Ekstra Bladet konkludere det samme efter en samtale med erhvervsministeren, hvor bladet skriver, at hvis CD får noget at skulle have sagt, når Nyrup efter valget skal forhandle nyt regeringsgrundlag, vil CD'erne kræve lukkeloven afskaffet.

Nu ved jeg ikke, om CD fik noget at skulle have sagt, men jeg kan i hvert fald konstatere, at dét, der stod i regeringserklæringen, ikke indeholdt noget om lukkeloven, og jeg kan konstatere, at her efter valget er flere CD'ere stadig væk af den opfattelse, som man gav udtryk for før valget. Eksempelvis siger fru Sonja Albrink til Detailbladet den 17. oktober, at hun i hvert fald ikke vil stemme nej til VKZ-forslaget.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg må på nuværende tidspunkt gå ind i ordførerrækken med en enkelt faktisk oplysning til hr. Svend Erik Hovmand og til fru Pernille Sams. Det drejer sig om spørgsmålet om adskillelse i butikslokalerne.

Jeg må gøre opmærksom på, at de retningslinjer om adskillelsen, der blev vedtaget i forbindelse med den nye lukkelov, var en præcisering af gældende retspraksis. De oprindelige adskillelsesregler, som i øvrigt blev etableret under den borgerlige regering i 1989, er dem, der nu blev skrevet tydeligt ud, men de ændre-

des ikke ved den nye lov. Så den forargelse over, at butikkerne nu pludselig skulle til at indrette sig, som de faktisk skulle have indrettet sig siden 1989, er lidt svær at dele.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Der bliver talt om butiksstrukturer og henvist til Sverige.

Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at antallet af dagligvarebutikker i Sverige er dalet drastisk, efter man har ophævet lukkeloven, og at en del af årsagen netop er den manglende lukkelov.

Men langt mere interessant end at henvise til Sverige er det da at bruge sin sunde fornuft og prøve at overveje, hvad vil der ske i Danmark, hvis vi gør det tilsvarende. Sagen er jo, at lige meget hvad man gør omkring lukkeloven, lige meget hvad der bliver resultatet af den meget ophedede debat, der er om lukkelov i øjeblikket, så vil resultatet på den ene eller den anden måde påvirke den fremtidige butiksstruktur i Danmark, og Folketinget har naturligvis et ansvar for, hvordan man ønsker at den fremtidige butiksstruktur skal være. Her må vi altså konstatere, at Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet ønsker en butiksstruktur med færre dagligvarebutikker og med færre specialbutikker.

Når man taler så meget om de små handlendes interesser, er det jo i hvert fald interessant at konstatere, at de små dagligvarebutikker og specialbutikker ikke deler Venstres og De Konservatives opfattelse af, hvad der vil være til gavn for dem. Det er jo Danmarks guldsmede, det er isenkræmmerne, det er købmændene, det er blomsterhandlerne, og jeg kunne blive ved, som protesterer imod en yderligere udvidelse af åbningstiden, fordi de godt ved, at det vil føre til massiv butiksdød inden for deres område.

Jeg synes, at det er interessant og måske en lille smule overraskende, at Venstre og De Konservative i den grad åbenbart er ligeglade med, hvad der sker med de butikker. Vi synes, det er vigtigt at bevare dem, fordi de satser på kvalitet og på service i mange tilfælde, og fordi de ligger som en integreret del af byernes miljø i de indre bydele i modsætning til de store lavprisivarehuse, som oven i købet er meget diskriminerende i forhold til ældre, i forhold til folk uden bil, osv. Men det er altså ikke et hensyn, som Venstre og De Konservative mener at man skal skænke en tanke overhovedet.

Så synes jeg også, det er interessant, at mine tidligere bemærkninger omkring de ansattes

vilkår ikke har givet anledning til nogen som helst bekymring fra Venstres og De Konservatives side.

Under den forrige valgkamp lå kassedamerne situation Venstre meget på sinde – ud fra lidt forkerte præmisser ganske vist, men man havde dog tilsyneladende en ægte interesse i at forbedre løn- og arbejdsvilkårene for bl.a. kassedamerne. Det er altså et hensyn, som ikke længere gør sig gældende, ligesom hensynet til børnefamilierne i denne her sag åbenbart er glemt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg ved ikke, om SF's ordfører er fremtidsforsker, men for mig at se er det altså stadig væk sådan, som jeg nævnte i mit ordførerindlæg, at forbrugerne også skal have lidt at sige i forbindelse med at kunne vælge de butikker, man ønsker at handle i. Jeg vil godt gentage det, som jeg sagde i mit ordførerindlæg, at jeg tror, den debat, der har været om lukkeloven, har gjort det klart for alle i dette land, at ønsker man at bevare sin nærbutik, ønsker man at bevare sin købmand, så må man lægge sin handel dér, og kører man ud til det store Bilkacenter, kan man ikke forvente, at den lille købmand er der om 3 år; det tror jeg er gået op for de fleste.

Så skal jeg lige for en ordens skyld sige til fru Dorte Bennedsen, at jeg selvfølgelig er med på, at jeg ikke er den, der måske har de bedste kilder i den socialdemokratiske gruppe, men jeg har jo fulgt den debat, der har været offentligt både i forbindelse med valgkampen, men selvfølgelig også efterfølgende, og der har da selvfølgelig også – ja ikke selvfølgelig – men der har da også været socialdemokratiske røster, som har givet udtryk for, at lukkeloven ikke var særlig hensigtsmæssigt skruet sammen, og nu skulle der ske nogle forandringer, osv. Det er klart, at det giver en utryghed hos dem, der skal indrette sig efter loven, og det er den utryghed, vi har kunnet konstatere, og som betyder, at vi bliver nødt til at handle hurtigt her i Folketinget, fordi der er mange, der ikke aner, om de skal indrette sig efter den lov, der egentlig er trådt i kraft her pr. 1. oktober, eller der nu – som det jo er bebudet fra alle partiers side – kommer ændringer.

Lad mig lige sige, at disse bemærkninger egentlig mest var møntet på de radikale medlemmer og de medlemmer af Centrum-Demokraternes gruppe, som direkte har udtalt, at de ønsker en afskaffelse af lukkeloven, enten her på

det sidste eller i forbindelse med valgkampagnen.

Så lad mig sige til hr. Arne Melchior, som nævner dette med, at alle medlemmer står frit i Folketinget: Ja, selvfølgelig, det gør man jo i princippet efter grundloven. Det undrer mig bare lidt, at hr. Arne Melchior taler – for mig at høre – for en afskaffelse af lukkeloven, men alligevel når til den konklusion, at han stemmer imod lovforslaget. Det synes jeg ikke harmonerer.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg rent praktisk sige til SF's ordfører, at jeg som ordfører for forslagsstillerne senere skal vende tilbage til en generel besvarelse af de bemærkninger, SF gjorde.

Det, der kalder mig frem, er ministerens indlæg for et øjeblik siden. Ministeren sagde, at den vejledning om, hvordan butikkerne skulle indrettes, jo var den samme, som også gjaldt under den forrige lukkelov.

Jamen hvis det virkelig skulle være rigtigt, hvorfor skulle man så vente syv måneder med at sende den frem? Vejledningen kom dagen før loven trådte i kraft, syv måneder efter at loven var vedtaget, og den kom med et indhold, som var overraskende selv for os, der havde været med til at vedtage loven.

Vi ved alle sammen, at vi nu taler om et andet sortiment. Alene det gør jo, at indretningen skal være forskellig. Men vi vidste sandelig ikke noget som helst om, at man nu havde fået den opfattelse, at man skulle lave to forskellige afdelinger, altså en butik i butikken, hvor man skulle kunne gå ind i det område, hvor de varer – kaffefiltre og andet – befandt sig, som det var forbudt at købe.

Den måde at indrette butikker på var vi altså ikke klar over. Det var masser af handlende heller ikke, og derfor synes jeg nok, at ministerens bemærkning kunne trænge til en uddybning.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg er nødt til at tage ordet, fordi hr. Jørn Jespersen bliver ved med at skyde os en masse vrøvl i skoene, som vi simpelt hen ikke mener, og derfor – selv om det efterhånden er mange korte bemærkninger, der er på denne her sag – er man jo nødt til at gå op og afvise noget af det, for ellers står det jo, som om det skulle være sagen.

Hr. Jørn Jespersen siger også skråsikkert: »Der er ikke tvivl om, at der er færre specialbu-

tikker i Sverige efter ophævelsen af lukkeloven.« Hvor ved hr. Jørn Jespersen dog det fra? Vi har ikke fået en eneste henvisning af nogen slags, selv om vi har spurgt efter det.

Det samme med fru Lissa Mathiasen, hvor vi også spurgte: Hvor ved man det fra? Vores oplysninger siger nøjagtig det modsatte. Hvorfor er man så skråsikker? Hvad bygger man alt det på? Vi mener, at det styrker nærbutikkerne, hvis de kan få lov til at holde åbent fleksibelt, når kunderne ønsker at handle, og det vil være forskelligt fra egn til egn, fra område til område og fra butikstype til butikstype. Men vi mener ikke, det er en svækkelse af nærbutikkerne, at de får fleksible muligheder for at holde åbent. Tværtimod.

Så efterspørger hr. Jørn Jespersen også vores holdning til de ansattes vilkår, som man åbenbart fra SF's side synes ville blive meget forringet af en fri åbningstid.

Det mener vi ikke. De ansatte vil fortsat have 37½ timers arbejdsuge, og der vil nu blive flere fleksible muligheder for, at den enkelte ansatte vil kunne vælge forskellige arbejdstider. Men det er jo ikke noget med længere arbejdstider; det er et spørgsmål om, at man nu kan få lidt større valgmuligheder med hensyn til, hvilken arbejdstid der passer én bedst. Det kan jeg slet ikke se der skulle være noget som helst ondt i. Det viser sig jo også, hvis man går til andre steder, hvor de har andre åbningstider end den traditionelle herhjemme, at der er meget stor efterspørgsel blandt de ansatte på at få de timer, som vi opfatter som lidt skæve, dels fordi de kan give lidt ekstra i løn, men også fordi det for mange familier kan være en fordel, at man kan køre de forskellige ugedage lidt forskelligt, sådan at den enkelte familie kan få lov til at planlægge, som vedkommende familie har lyst til. Så vi mener ikke, det er ulempe for de ansatte.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er helt enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at forbrugerne naturligvis har et ansvar for at styrke den del af butikstrukturen, som man ønsker at styrke, og det viser sig jo også i de senere år, at for første gang i mange år er omsætningen i de detailbutikker, som satser på service og kvalitet, begyndt at stige. Derfor ville det være ærgerligt, hvis den udvikling blev slået i stykker af Folketinget, ved at vi vedtager en ny lukkelov, som ødelægger den udvikling.

Fru Pernille Sams mener stadig væk, at en fuldstændig afskaffelse af lukkeloven vil gavne detail- og specialbutikkerne. Men der er altså ikke kommet nogen begrundelse for, hvorfor udvidelsen af åbningstiden til klokken 20 fører til 5 procents omsætningsstigning i de store lavprisivarehuse, hvorimod en yderligere udvidelse af åbningstiden skulle føre til det modsatte.

Så indtil den begrundelse er kommet, vil jeg henholde mig til, at det er en korrekt vurdering, som alle butikkerne jo selv deler, at en yderligere udvidelse af åbningstiden vil smadre mange af nærbutikkerne, detailbutikkerne, specialbutikkerne, som de selv har gjort opmærksom på. Men det er altså okay for Det Konservative Folkeparti!

Bjørn Elmquist (RV):

Ligesom SF's ordfører må jeg tilstå, at jeg er ny i lukkelovssammenhæng, men omvendt er jeg ikke helt upåklædt, om jeg så må sige, for jeg har i min nære bekendtskabskreds en god, gammel ven, som indimellem underholder mig med sine erfaringer inde fra Folketinget og fortæller om, hvordan det var et stort emne i 1960'erne, især i slutningen af 1960'erne.

Det er den tidligere handelsminister fra Det Konservative Folkeparti, Knud Thomsen. Han fyldte 87 her i februar, og nogle af de mest rystende oplevelser, han har været ude for – både blandt venner og fjender i det politiske billede – har været hans forsøg på som handelsminister i VKR-regeringen fra 1968 til 1971 at skabe enighed om et eller andet på lukkelovsområdet. Så da han forleden dag hørte, at nu var det min tur til at være med i det, sagde han god fornøjelse, og det kan jeg godt forstå.

Så det er en lang, lang historie, som jeg ikke skal komme ind på ud over disse få bemærkninger.

Da det i forbindelse med valgkampen dukkede op, at nu måtte man se på denne lov igen, og da vi samledes herinde efter valget, meldte vi fra Det Radikale Venstre således foranlediget ud med vores optimale ønske, og det er at liberalisere loven om butikstid. Det gælder både sortimentsopdelingen og spørgsmålet om åbningstidene.

Men når det er sagt, står vi også klart ved vores stemmeafgivning før sommerferien. Vi løber ikke fra, at vi stemte for denne lov. Vi løber ikke fra, at vi lavede et kompromis. Det var et kompromis, og vi erkender, at det kompromis har skabt problemer. De er i hvert fald opstået, og

disse opståede problemer vil vi gerne være med til at løse.

Jeg skal også skynde mig at sige, at som forslaget ligger her, kan vi ikke fra Det Radikale Venstres side støtte det. Vi vil indlede forhandlinger – vi er godt i gang med dem – med de andre regeringspartier. Til dem, der nu om et øjeblik vil spørge, hvordan det så ligger med vores grundlovsforpligtelse til kun at stemme efter vores overbevisning, vil jeg sige bl.a. til Fremskridtspartiets ordfører: Vi stilles jo hver eneste dag, næsten hvert minut, over for prioriteringer. Hvem vil man have som politisk ordfører i sin gruppe? Hvem vil man gerne have som gruppeformand? Hvad vil man gerne gå ind for i Folketingssalen? Hvad vil man svare journalisterne? Man må prioritere; det bliver vi alle sammen udsat for. Derfor bliver vi også nødt til i Det Radikale Venstre i denne situation at finde ud af, hvad vi gør her og nu. Vi mener, at det for os er vigtigt at fastholde det regeringssamarbejde, som vi har indledt. Så vil vi med vore to regeringspartnere forhandle os frem til en løsning, som vi så vil prøve på at finde et flertal for i Folketingssalen.

Frank Aaen (EL):

Vi i Enhedslisten ønsker ikke at være bundet af den måde, som lukkeloven i dag diskuteres på. Den borgerlige opposition vil fjerne lukkeloven uden hensyn til de ansatte og uden hensyn til de små butikker. Det er velkendt for alle, at VKZ gerne ser stort på lønmodtagernes interesser, men det er ret bemærkelsesværdigt, synes jeg, at mange selvstændige protesterer så stærkt mod de partier, der normalt bryster sig af at tale de selvstændiges interesser.

Øg lad mig efter debatten give fru Pernille Sams en kopi af Supermarkedet, et svensk tidskrift, nr. 6-7 1994, hvoraf det fremgår, at siden gennemførelsen af liberaliseringen i Sverige er antallet af dagligvarebutikker faldet fra 10.700 til 7.200. Så I har dokumentationen her, hvis ikke I vil kunne finde den andre steder.

Modsat holdes der fast i lukkeloven, uanset at det er klart, at fundamentet – forbud mod salg af visse varer på visse tidspunkter – aldrig kan blive logisk og forståeligt. Der tales om at give tilladelse til salg af kaffefiltre, men det løser kun et lillebitte problem. Ud over alkoholpolitik har jeg ikke kunnet se noget som helst tilløb til en logik, der begrunder, hvorfor nogle dagligvarer må sælges døgnet rundt, mens andre kun må sælges indtil klokken 20.

Vi vil altså ikke nøjes med at skulle vælge mellem to onder. Der har i dag, som Folketingets medlemmer har kunnet se i Folketingets medlemmers bokse, været fremlagt et lukkelovsforslag, som fjerner de bureaukratiske og meningsløse regler, der er i den gældende lov, som giver familierne mulighed for at købe dagligvarer uden for normal åbningstid, som tager hensyn til de ansatte, der arbejder aften og nat, og som giver de små butikker en fordel i konkurrencen med de store.

Vi i Enhedslisten noterer os ud fra mange tilkendegivelser, at der er et bredt flertal i Folketinget, der er enig i de mål, jeg lige har nævnt, og vi regner derfor med, at det forslag, vi har fremlagt, vil få en positiv modtagelse, når det kommer til debat.

Vi mener faktisk, det er muligt, at den situation, vi nu er bragt i, kan løses ved, at vi adskiller debatten, sådan at vi siger dagligvarebutikker på den ene side og alle andre butikker på den anden side. Mulighederne for at holde åbent ud over normal butikstid kunne gøres til et spørgsmål om størrelse, så det er en tilladelse til små dagligvarebutikker, der kan komme på tale; og vi kunne tage hensyn til personalet ved at stille krav om afspadsring, ved at lave forbud mod børnearbejde og ungarbejde efter klokken 19 og ved at forhindre, at ansatte arbejder alene, når der holdes åbent uden for normal åbningstid.

Det er de præcise ting, vi skal have opfyldt, og det tror jeg da kan ske. På den måde bliver der mulighed for at købe f.eks. fødevarer om aftenen, uden at åbningstiden skal udvides for alle andre butikker. Der er jo ikke nogen, der har brug for at kunne købe et stereoanlæg midt om natten.

Det er også derfor, vi mener, at man kan indskrænke den almindelige butikstid i forhold til det, der gælder i dag. Ved at skelne imellem små og store dagligvarebutikker vil vi også opnå en beskyttelse af de små butikker, hvad alle er så enige om. Vi mener, de små dagligvarebutikker på den måde kan få fordele. De beskyttes mod konkurrence fra store, der kan holde åbent i alle de timer, som de får lov til, og med forslaget her vil de få mulighed for at tilrettelægge åbningstiden ud fra behovet i nærområderne uden pres fra de store.

Desuden er det sådan, at reglerne vil være til fordel for de små specialbutikker, der har svært ved at klare sig med de udvidede åbningstider, vi har i dag, og som vil få endnu større proble-

mer, hvis lukkeloven ophæves helt, således som VKZ foreslår. Og hensynet til personalet vil vi altså sikre gennem nogle krav til afspadsring, nogle regler for, hvem der kan arbejde hvornår, og at der skal være to på arbejde i aften- og nat-tetimerne. Vi vil ikke påtvinge arbejdsmarkedets parter nogen overenskomst, men vi vil sige, at muligheden for at holde åbent efter klokken 19 i små dagligvarebutikker kan man kun opnå, hvis der frivilligt er indgået en aftale, der indeholder bestemte minimumskrav, som f.eks. sørger for, at ansatte, der arbejder aften-nat, får så kort en arbejdsuge, at de har mulighed for på anden måde at have et normalt familieliv.

Selv om forslaget altså på nogle områder betyder en liberalisering af den nugældende lov, er vi sikre på, at det, vi har strikket sammen, samlet vil medføre mere ordnede forhold for de ansatte, og at det vil løse de problemer, som vi alle sammen kan se der er med den nugældende lov.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg hæftede mig ved, at hr. Frank Aen i hvert fald også mener, at lukkeloven bør liberaliseres, og det var dog i hvert fald væsentligt og godt.

Men de tal, som hr. Frank Aen stod her og fortalte Folketinget om, nemlig at der på 30 år i Sverige altså er sket en udvikling fra 10.000 butikker til 7.000 butikker i dag, siger jo ikke noget, når tallene står alene. Må vi ikke godt bede om de tilsvarende tal for f.eks. Danmark? Hvor mange specialbutikker var der i Danmark for 30 år siden, og hvor mange er der i dag? Så ville man kunne fortage en relevant sammenligning, hvis man har samme tal, altså fundet på samme måde, parallelle tal for to lande, som er så forskellige som Sverige og Danmark på dette område, hvor Sverige har Nordens frieste lukkelov og vi har Nordens strengeste. Så ville man kunne bruge tallene til noget. Men bare at tage et tal ud af den fri luft og sige, at for 30 år siden var der 3.000 flere butikker, kan vi ikke bruge til noget, når vi ikke ved, hvordan det er gået andre steder.

Butiksdøden har jo hærget i Danmark, på trods af at vi har Nordens strengeste lukkelov, og derfor er der også færre butikker i Danmark selv med det, så den køber jeg ikke.

I øvrigt vil jeg gerne stille et spørgsmål til hr. Frank Aen. Flere steder i Danmark gælder lukkeloven jo allerede ikke i dag: Yderområder, turistområder, sommerhusområder, og hvad ved

jeg – steder, hvor man oplever en meget stor blomstring af specialbutikker og nærbutikker. Hvordan vil hr. Frank Aaen forklare det, hvis det argument skulle holde, at en fri lukkelov er et stort minus for specialbutikker og nærbutikker? Hvorfor forholder det sig sådan i Danmark, at de små butikker faktisk har vældig gode vilkår og trives fint de steder, hvor lukkeloven ikke gælder, altså hvor vi har fri lukkelov?

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Først vil jeg vende tilbage til svaret til hr. Svend Erik Hovmand om det daværende cirkulære fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fra 1989 med hensyn til adskillelsen.

Jeg vil gerne tillade mig at citere fra det, fordi jeg gerne vil påvise over for hr. Svend Erik Hovmand, at den adskillelse, der er i de regler, vi har nu, faktisk er en præcisering af gældende retspraksis.

I § 6 i cirkulæret fra 1989 står der:

»En sortimentsbutik må stå i indvendig forbindelse med en butik, som er omfattet af butikstidsbestemmelserne i lovens § 1, idet lovens § 3, stk. 1, ikke hindrer dette. Det må dog kræves, at der uden for den almindelige og supplerende butikstid er etableret en sådan adskillelse mellem de to butikker, at der skabes sikkerhed for, at salget begrænses til de tilladte varer. Adskillelsen kan f.eks. tilvejebringes ved en låst dør.«

Jeg vil gerne spørge hr. Svend Erik Hovmand, om man kan læse det anderledes, end at der er tale om to butikker. En butik er ikke et hænge-skab, går jeg ud fra. Der er to butikker, hvor adskillelsen f.eks. kan tilvejebringes ved en låst dør. En låst dør uden en væg forekommer vel dog sjældent; det må man vist sige. Det er på den baggrund og bl.a. på grund af en dom, der har ændret en dom fra 1988, tror jeg – det skal jeg vende tilbage til under udvalgsarbejdet – der faktisk har gjort, at de regler har været gældende i hele den borgerlige regerings tid, og de har været endnu skrappe end dem, der foreslås her. Det var baggrunden for den bemærkning.

Må jeg så sige noget om det mere politiske, polemiske – valgkampsdiskussionerne. Jeg blev som CD's formand under valgkampen spurgt, hvad CD mente om lukkeloven, og jeg refererede, hvad CD har ment i 15 år, nemlig at man roligt kunne liberalisere lukkeloven helt – og det mener jeg så til gengæld at jeg har fastholdt under hele valgkampen – men at der bør være nogle begrænsninger for nogle helligdage og

nogle begrænsninger for salg af øl, vin og spiritus. Det sidste har jeg også gjort rede for i dag på regeringens vegne. Jeg mener faktisk, at der bør være begrænsninger for salg af øl, vin og spiritus, ikke mindst af hensyn til unge menneskers bilkørsel kombineret med spritindkøb på tankstationer og alt det, som jeg var inde på i mit første indlæg.

Hr. Svend Erik Hovmand var inde på, at man i Sverige kunne købe øl stort set døgnet rundt. Dertil vil jeg sige, at det måske nok er tilfældet, men det er ikke rigtigt øl, om jeg så må sige.

Jeg vedstår altså meget gerne CD's holdning til dette her. Men jeg må så også gøre hr. Svend Erik Hovmand, fru Pernille Sams og andre opmærksom på, at jeg lige så tydeligt i valgkampen har sagt, at CD fuldt ud kunne stå bag den lov, der blev vedtaget i Folketinget her i foråret. Hvorfor kunne vi så det? Det kunne vi – det er også et svar til hr. Kristian Thulesen Dahl – fordi man i politik må arbejde ud fra, at man ikke hele tiden kan få det, man helst vil have. Og det nikkes der til. Det tror jeg vi alle sammen kender. Altså må man, når man ser et initiativ, et forslag, vurdere, om det går i den rigtige retning – i den retning, man ønsker at gå længere i – eller om det går i den forkerte retning.

Den lovændring, der i foråret blev vedtaget af Folketinget, og som jeg selv er ansvarlig for som minister, gik og går efter min mening helt klart i den rigtige retning. CD ønsker – og det har heller ikke været nogen hemmelighed i valgkampen – at en yderligere liberalisering af lukkeloven indgår i den nye regerings arbejdsgrundlag. Om det så er regeringsgrundlaget, som er den mere højtidelige erklæring – med al respekt for ketchup og kaffefiltre – så er det måske ikke lige det, der er sammenhængen.

Men jeg vil da gerne vedkende mig, at de tre regeringspartier, herunder CD, jo altså på lovprogrammet for regeringen har ændring af lov om butikstid. Og der er vel ingen, der forestiller sig, at det er et spørgsmål om, at man nu vil indsnævre åbningstider eller indsnævre sortimentsbekendtgørelsen. Det tror jeg dog ikke nogen har fantasi til at forestille sig.

Hr. Frank Aaen spurgte, om det dog ikke var muligt at lade logikken råde i forbindelse med en sortimentsbekendtgørelse. Dertil må jeg sige, at det tror jeg faktisk ikke. Og det var egentlig også det, jeg sagde i mit indlæg. De afgrænsninger, man kommer ud i, i og med man har en sortimentsbekendtgørelse, vil nødvendigvis kunne give anledning til diskussion og tvivl, for den er

ikke dybt logisk, og det sagde jeg faktisk også i mit indlæg. Derfor er der nok tale om, at forbrugerne har et behov for at købe nogle flere varer, men at indbygge logik i det, er jeg bange for overstiger måske ikke mit ambitionsniveau, men så i hvert fald min realistiske fornemmelse af, hvad der kan lade sig gøre.

Jeg tror ikke, der er mere, jeg ikke har fået svaret på, men jeg vil bare gerne bekræfte, at jeg fuldt ud vedkender mig, hvad der er sagt i valgkampen, men at jeg også fuldt ud vedkender mig et regeringssamarbejde, som jeg sætter pris på af mange andre grunde, og hvorunder CD vil arbejde for at få liberaliseret så meget som muligt, men selvfølgelig under hensyntagen til de øvrige regeringspartiers holdninger.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Der tales meget om butiksdød og lukkelov. Da jeg kom til Skals for 25-30 år siden, havde vi 5 købmændsforretninger, 2 slagterforretninger og 2 bagere, en kjoleforretning og en stofforretning. Hvad har vi tilbage i dag? Vi har en købmand, en bager og en slagter. Unset hvordan lukkeloven har været, har udviklingen været sådan. I de omkringliggende små landsbyer var der brugsforeninger og købmænd. Hvor er de henne? De er væk. Det har intet med lukkeloven at gøre. Det er udvikling. Når købmanden begynder at føre store kødvaresortimenter, går det ud over slagteren. Den bager, vi har tilbage, har lavet sin bagerforretning om til en døgnbutik, for ellers må han også lukke, og han siger også, at hvis vi ikke får en fornuftig lukkelov nu, der hjælper lidt, må han lukke.

Man kan altså sige lukkeloven på den ene side, lukkeloven på den anden side; alle forretninger bruger lukkeloven som begrundelse, når de må lukke. Sådan kan man jo også vurdere en lukkelov. Derfor er det fornuftigt for de små samfund at få en lukkelov eller en åbningslov, der giver dem mulighed for at holde deres forretninger åbne, når folk er hjemme i det nære samfund

Som det er sagt her engang i dag: Det er os selv, der holder liv i de små forretninger. Når folk kører ind til de store supermarkeder og gør deres hovedindkøb, går det ud over de små forretninger. Så må de leve af det, der falder af ved siden af; det er den eneste mulighed, de har. En lukkelov kan forlænge deres levetid lidt, men de forsvinder på et eller andet tidspunkt, hvis vi ikke liberaliserer på dette område. Og det er årsagen til, at jeg synes, vi skal gøre det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Først til erhvervsministeren: Jeg bad ikke om logik i sortimentslisten – det tror jeg heller ikke på. Jeg bad om logik i lovgivningen – det tror jeg på.

Dernæst til fru Pernille Sams: Jeg hørte, hun bad om tal fra Sverige, og dem fik hun. Dem kan vi analysere lidt videre i udvalget og eventuelt i fællesskab bede erhvervsministeren om at fremkomme med nogle tal. Jeg synes under alle omstændigheder, det bliver vanskeligt på baggrund af tallene fra Sverige at sige, at en liberalisering af lukkeloven ligefrem fører til flere dagligvarebutikker. Det tror jeg bliver en umulig analyse at bede erhvervsministeren om at lave.

Jeg synes stadig væk, der mangler svar fra fru Pernille Sams på, hvordan man på nogen mulig måde kan argumentere for, at en yderligere liberalisering vil give de små butikker fordele.

Så blev der sammenlignet med de muligheder, der i dag er i sommerhusområder og andre steder. Jamen jeg er helt sikker på, at små butikker og specialbutikker lever godt sammen i sommerhusområder. Det er jo også kernen i vores forslag, at vi vil give de små butikker muligheder; jeg tror ikke, det er en trussel mod specialbutikkerne.

Derfor vil jeg også spørge hr. Henning Grove, om han ikke tror, at det forslag, jeg før skitserede, faktisk er til fordel for f.eks. den butik, hr. Henning Grove nævnte dér, hvor hr. Henning Grove kommer fra.

Til sidst vil jeg spørge fru Pernille Sams, der er glad for den liberalisering, der ligger i vores forslag, om hun også vil være med til at sikre ordentlige arbejdsvilkår for de ansatte, der eventuelt skal arbejde aften og nat.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Når man hører Enhedslistens ordfører, kunne man næsten få indtryk af, at vi behandler et helt andet forslag end det, der ligger foran os netop nu fra de tre partier Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, nemlig at vi behandlede Enhedslistens forslag, og det er jo ikke tilfældet.

I øvrigt vil gerne takke erhvervsministeren for den sidste redegørelse, hun gav om, at man selvfølgelig skal prøve at tage det bedst opnåelige og være villig til at gå på kompromis. Det er jeg meget enig i, men jeg følte alligevel ikke, at jeg fik svar på mit spørgsmål, for det, jeg i mit

ordførerindlæg spurgte erhvervsministeren om, var, om det, erhvervsministeren var citeret for i Jyllands-Posten den 14. september, var korrekt, eller det var en fejlцитering. Det gik ud på, om Centrum-Demokraterne i tilfælde af en ny regeringsdannelse, hvori CD indgik, ville kræve – simpelt hen ville stille som et krav – at det i regeringsgrundlaget blev gjort klart, at lukkeloven skulle afskaffes.

Det synes jeg er meget væsentligt, for det, erhvervsministeren siger nu, er, at der skal liberaliseres så meget som muligt, men under hensyntagen til de øvrige regeringspartier, og det kan jeg godt se er nødvendigt for CD's position nu efter regeringsdannelsen. Men det, mit spørgsmål gik på, var jo, om det ville være et CD-krav, når regeringen skulle dannes, at lukkeloven skulle afskaffes. Det var det, vi hørte i valgkampen, og det var det, mit spørgsmål gik på. Det vil jeg meget gerne have svar på.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg syntes, at jeg havde svaret hr. Thulesen Dahl, men jeg skal da gerne uddybe det. For det første kan jeg helt bekræfte, at CD har haft og har den holdning, at lukkeloven med nogle få hjørner – og dér siger jeg noget med helligdage og med øl, vin og spiritus – ville være regler nok.

I valgkampen sagde vi, at hvis CD kommer til at indgå i en regering igen, vil det være en af de ting, CD ønsker at få med i regeringsgrundlaget. Det har vi så modificeret, fordi regeringsgrundlaget beskæftiger sig med de store linjer – arbejdsløshed, økonomi osv. – i de næste fire år, og i den sammenhæng ville det efter min egen opfattelse se temmelig komisk ud at have noget stående om lukkeloven – med al respekt for den betydning, den lov har.

Men når det nu faktisk i regeringens lovprogram er tilkendegivet, at der kommer et forslag om ændring af lov om butikstid, mener jeg, man må sige, at vi har gjort, hvad vi kunne – ingen kender jo indholdet af forslaget endnu, det gør jeg sådan set heller ikke selv. Det er det, der gør, at vi må sige, at vi har arbejdet for sagen præcis sådan, som vi har lovet det. Men jeg mener ikke – det kan jeg roligt garantere – at jeg på noget tidspunkt i valgkampen har sagt, at CD's deltagelse i en regering ville være betinget af, om der kom en afskaffelse af lukkeloven eller ej. Så højt sætter vi ikke lukkeloven – det vil jeg gerne indrømme.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er i øjeblikket i den glædelige situation, at jeg kan takke for en positiv behandling af vores lovforslag, i og med at jeg i virkeligheden kan konstatere, at hvis Folketingets medlemmer stemmer efter deres overbevisning, vil der være et flertal for dette forslag – et flertal for en total ophævelse.

Hvis det derimod skulle vise sig, at man ikke stemte efter sin overbevisning, ikke stemte efter det, man havde sagt i valgkampen, kan jeg forstå på den debat, vi har haft i dag, at der i hvert fald vil blive tale om en næsten total ophævelse af lukkeloven, hvis CD og Det Radikale Venstre får noget at skulle have sagt.

Nu skal det jo så vise sig, om det går sådan, eller om det ender med, at betonsocialisterne i Socialdemokratiet får det afgørende ord at skulle have sagt, nemlig sådan at det ender med at blive nogle små lappeløsninger.

Må jeg sige til de enkelte ordførere – men først og fremmest naturligvis til erhvervsministeren – at jeg håber meget, at ministeren besinder sig på den grundlæggende holdning, som hun har givet udtryk for især før lovfot, når det drejer sig om behandling af vores lovforslag. Jeg vil også gerne sige, at det er nødvendigt for mig at gøre opmærksom på, at den lov, som ministeren nu siger at hun tager det fulde ansvar for, og som trådte i kraft 1. oktober, jo adskiller sig meget fra tidligere love på en række områder og også adskiller sig meget fra den grundlæggende holdning, som ministeren her har givet udtryk for, f.eks. i spørgsmålet om salg af øl, vin og spiritus, som man ikke skal kunne købe, når man er bilist. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at man efter den lov, som ministeren har lagt navn til, i dag kan købe ikke bare øl som i Sverige, men også vin og spiritus selv i motorvejskiosker.

Hvad angår spørgsmålet om adskillelsen, hvor ministeren pegede på, at der i virkeligheden ikke skulle være den store forskel på cirkulæret af 1989 og det cirkulære, som kom dagen før loven trådte i kraft, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det altså er lidt vigtigt at understrege, at vi i mellemtiden faktisk havde en debat. Jeg tror, ministeren husker, at jeg benyttede et udtryk om Berlinmuren i forbindelse med et ændringsforslag, som blev stillet i foråret, og som gik ud på, at regeringen forestillede sig, at man skulle bygge en mur ned igennem vores butikker, som adskilte de varer, man måtte sælge før og efter lukketid. Det blev så erstattet med et jerngitter – nogle kaldte det et jern-

tæppe, for nu at blive i terminologien – som man forestillede sig kunne trækkes ned og låses af foran de hylder, hvor de varer stod, man ikke måtte sælge. Ingen havde på det tidspunkt forestillet sig, at det, man i virkeligheden mente i embedsværket, var, at det skulle være indrettet på en sådan måde, at kunden og personalet skulle kunne gå ind bag det jerngitter. Men det er faktisk det, der står i den nye vejledning, og de stakkels butiksindehavere, som indrettede sig på, at det bare var et jerngitter, der kunne trækkes ned eller en køleskabslåge, der kunne låses, hvor man så have gemt sin kaffepose inde i køleskabet osv., havde altså foretaget en fejlinvestering. Jeg vil bare gøre ministeren opmærksom på, at dette her er en dybt alvorlig sag for mange små butikker, for hvem en investering på 50.000-60.000 kr. er ganske mange penge.

Fru Lissa Mathiasen kunne jeg forstå afviste forslaget på den socialdemokratiske gruppes vegne. Jeg vil nu gerne sige, at med det indlæg kan man vist roligt fastslå, at Socialdemokratiet ikke alene viser skyldig hensyntagen til sine læmæner i HK, men også stor respekt for de historiske aner dybt forankret i den solide socialdemokratiske beton. Man fornemmer, at kusterne nu har fundet vej til afdøde minister Per Hækkerups gamle stok i forsøget på at banke mere fremsynede gruppemedlemmer på plads.

Men jeg tillader mig at tvivle på, at det vil lykkes, når det kommer til stykket. Jeg tænker eksempelvis på fru Tove Lindbo Larsen, der efter den sidste lukkelovsvedtagelse i foråret sagde offentligt – bl.a. til Berlingske Tidende – at nu var det sidste gang, hun medvirkede til dette, og at hun flere gange siden, senest for et par uger siden, i tv har sagt, at hun ønskede lukkeloven ophævet. Så går jeg ud fra, at hun med sin fortid i brugsbevægelsen og som mangeårig ordfører i forbrugerspørgsmål ikke sådan lader sig påvirke af forældede stokkemetoder.

Og når hr. Peder Sass så sent som i forgårs – formentlig længe efter at man har haft debatten i Socialdemokratiet – i en kronik i Sjællands største eftermiddagsavis, Dagbladet, fastslår, at tiden er løbet fra lukkeloven, at politikerne vil skabe sig yderligere problemer, hvis man kører videre i forsøget på at lappe på den, så går jeg ud fra, at det må være et udtryk for, at han vil leve op til de forventninger, som han har stillet sine vælgere i udsigt.

Eller tag hr. Erling Christensens udtalelser, eller tag andre medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, som jo har ytret sig ganske flit-

tigt om disse spørgsmål. Jeg kunne eksempelvis også nævne fru Helen Beim – ja, sågar finansministeren, der i en artikel lørdag den 6. august i B.T. sagde, at han ikke kunne forestille sig, at et fremtidigt arbejdsmarked ville være præget af mere ensartede arbejdstider eller ville være reguleret af en lukkelov for detailhandelen.

Nej, jeg tror faktisk på, at de socialdemokratiske vælgere næppe har sendt alle disse respekterede mænd og kvinder ind i Folketinget for fire uger siden i forventning om, at de ville sige ét den ene dag og gøre noget andet den næste dag. Jeg tror faktisk på, at der findes en politisk hæderlighed og troværdighed også i Danmarks største parti, Socialdemokratiet.

Må jeg så sige noget vedrørende spørgsmålet om, hvem det vil gavne, de store eller de små butikker og hele den diskussion. Fru Pernille Sams har været inde på det i svar til hr. Frank Aaen flere gange, og jeg vil bare sige, at der er ganske mange udtalelser – fra Spar-kæden, fra en række detailhandlergrupper, fra Forbrugerrådet og Industrirådet – som ønsker en ophævelse eller en væsentlig liberalisering af lukkeloven.

Derfor vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at det, vi har fået nu, er en lovgivning, som efter min opfattelse gør det vanskeligere for de mindre butikker at klare konkurrencen med de store supermarkeder og lavprisvarehuse, der har mulighed for at holde åbent længe, hvad de små ikke har. Og hvis de så skal holde åbent efter kl. 20, når de store har lukket, kræver det, at de investerer ganske mange penge i nyt inventar, at de nøjes med et begrænset varesortiment, og at de betaler noget mere til deres personale, fordi det er på ubekvemme arbejdstider. Så det er i hvert fald ikke at give de små særlig gode vilkår.

Der har været rejst en række spørgsmål – og ministeren var inde på det – om nogle sideforhold i relation til selve lukkeloven. Det kan være spørgsmål om arbejdstid og -vilkår, det kan være spørgsmål om specialbutikkernes vilkår i forbindelse med butikcentre, det kan være spørgsmål om salg af øl osv. Alle disse ting reguleres jo af anden lovgivning. Jeg kan sige det på den måde, at fordi vi har en byggelovgivning, der fortæller, hvordan en skolebygning skal indrettes, har vi jo ikke samtidig taget stilling til, hvordan børnene skal undervises i den skole. Tilsvarende også med lukkeloven. At vi har en lukkelov, er fint nok, men det behøver ikke at betyde, at vi afskæres fra at tage stilling

til alle de andre spørgsmål, som vedrører anden lovgivning.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg må konstatere, at hr. Svend Erik Hovmand på ét punkt er urimelig godt forberedt og på et andet punkt urimelig dårligt forberedt. Jeg synes, det er en ærlig sag at være godt forberedt til en behandling i Folketinget, men jeg synes, jeg må sætte spørgsmålstegn ved, om man er så godt forberedt, at man hjemmefra kan skrive konklusionen på debatten, inden den har fundet sted. Det burde selvfølgelig være muligt i en sag som lukkeloven, for den har været debatteret mange gange, men når hr. Svend Erik Hovmand heroppefra konstaterer, at lovforslaget har et klart flertal i Folketinget, må jeg gøre opmærksom på, at det regulært ikke passer.

CD er ikke enig i dette lovforslag. Vi har under valgkampen og i dag præciseret, at det ikke er en total og betingelsesløs ophævelse med vin-, spiritus- og ølsalg osv., ligesom det meget vel kan tænkes, at der skal være forslag om helligdage osv. Altså har CD bestemt ikke, hverken som parti eller på regeringens vegne, givet tilsagn til dette lovforslag, og jeg ved, at det også forholder sig sådan for Det Radikale Venstre. Der nikkes fra salen. Det passer altså ikke. Så på det punkt må jeg sige at hr. Svend Erik Hovmand har været urimelig godt forberedt.

Til gengæld må jeg sige, at hr. Svend Erik Hovmand er urimelig dårligt forberedt på et andet punkt. Når der kan komme en påstand om, at den bekendtgørelse, som blev udsendt om arealadskillelse i butikkerne umiddelbart inden lovens ikrafttræden – hvad der så i øvrigt opfylder kravene til det – var en nyhed, eller at det var noget, man ikke havde forestillet sig, så må jeg gøre hr. Svend Erik Hovmand opmærksom på, at han hverken har læst det lovforslag, som daværende industriminister Jan Trøjborg fremsatte, eller den tillægsbetænkning, som Erhvervsudvalget afgav den 25. februar 1994, og det synes jeg ærligt talt er en flovmand, hr. Hovmand!

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg tror såmænd ikke, at jeg behøver at forlænge debatten ret meget mere. Jeg kunne bare foreslå, at ministeren fordybede sig lidt i et af fagbladene, f.eks. Detailbladet af 17. oktober, hvor det beskrives, at der nu pludselig skal være gulvplads i begge de afdelinger, der er tale om, og hvor det beskrives, at man altså ikke bare kan

lukke af for det sortiment og de varer, som man nu ikke længere må sælge, men at det faktisk skal indrettes væsentlig anderledes, end man oprindeligt havde forestillet sig.

Jeg tror også, at ministeren i spørgsmålet om CD's holdning ville kunne blive inspireret af at læse samme blad, som citerer ministerens partifælle fru Sonja Albrink, der i artiklen dér siger, at hun i alt fald ikke vil stemme nej til VKZ-forslaget.

Det er jo nemlig sådan i CD's gruppe og en række andre grupper, at hvis man fik et reelt billede af den opfattelse, man har givet udtryk for ved afstemningen om vores forslag, tror jeg faktisk, at det er rigtigt, når jeg siger, at der ville være et flertal for forslaget ved den endelige behandling.

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Når jeg føler, at jeg bliver nødt til at tage ordet, er det, fordi jeg synes, at der var sådan en dejlig afklaring for lidt siden, som nu bliver fuldstændig ødelagt af ministerens seneste udtalelser. For det svar, jeg fik af ministeren på mit spørgsmål tidligere i relation til nogle citater fra Jyllands-Posten, var, at der skal liberaliseres så meget som muligt på dette område, men under hensyntagen til de øvrige regeringspartier. Det kunne jeg kun forstå på den måde, at ministeren i princippet gav tilslutning til forslaget, men at man af hensyn til regeringssammenholdet blev nødt til at sige, at det ikke kunne vedtages nu, så man måtte se, hvor langt man kunne nå under de nuværende omstændigheder.

Jeg har selvfølgelig respekt for, at man siger: O.k., vi kan altså ikke få det igennem nu, og derfor må vi vente og se, hvornår det så kan lykkes, men vores udgangspunkt var alligevel, at lukkeloven skulle afskaffes. Det er det, jeg både har kunnet læse i pressen og kunne udlede af debatten her tidligere, men som jeg synes nu bliver skudt fuldstændig i sæk. Når vi hører ministeren sige, at både hun og Centrum-Demokraterne er imod dette forslag, synes jeg egentlig, vi træder et skridt tilbage. Og det synes jeg er synd.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Europaudvalget (25/10 1994):

Udtræder: Anders Fogh Rasmussen (V)

Nyt medl.: Charlotte Antonsen (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. oktober 1994, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.01.
